

Antyk — sprawdzian z epoki

mitologia, Iliada, Antygona, Horacy, pojęcia kultury antycznej

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.plGrupa **A**Suma: **23 pkt**Czas: **45 min**

13 zadań · 23 punkty · 45 minut · bez pomocy · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się trafność, poprawność językowa i pisownia.

Zadanie 1. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Kto porwał Korę (Persefonę), córkę Demeter?

- A.** Hades **B.** Hermes **C.** Zeus **D.** Ares

Odpowiedź: A**Rozwiązanie:** Hades uprowadził Korę do podziemi; Demeter w rozpaczy przestała dbać o urodzaj.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.**Zadanie 2. (0–1)****ZAMKNIĘTE**

Jaki okres wojny trojańskiej obejmuje „Iliada”?

- A.** powrót Greków do domu **B.** kilkadziesiąt dni dziesiątego roku wojny
C. tylko dzień zdobycia Troi **D.** całą dziesięcioletnią wojnę

Odpowiedź: B**Rozwiązanie:** Epos nie opisuje ani początku wojny, ani upadku Troi.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.**Zadanie 3. (0–1)****ZAMKNIĘTE**

Jak kończy się „Iliada”?

- A.** zdobyciem Troi dzięki koniowi trojańskiemu
B. powrotem Heleny do Sparty
C. śmiercią Achillesa
D. pogrzebem Hektora po wydaniu jego ciała Priamowi

Odpowiedź: D**Rozwiązanie:** Ostatnia pieśń to pojednanie Achillesa z Priamem i pogrzeb Hektora.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Jaką karę wymierza Kreon Antygonie?

- A.** zamurowanie żywcem w skalnym grobowcu **B.** wygnanie z Teb
C. chłostę **D.** więzienie w pałacu

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: Kreon skazuje ją na śmierć w grocie.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 5. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Jaką rolę pełni chór w tragedii antycznej?

- A.** komentuje wydarzenia, wyraża opinię starców tebańskich i zbiorową mądrość
B. zapowiada przerwę w przedstawieniu
C. śpiewa tylko na zakończenie
D. gra główną rolę zamiast bohaterów

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: W „Antygonie” chór tworzą starcy tebańscy.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 6. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Z jakimi kierunkami filozoficznymi wiąże się poezja Horacego?

- A.** z pozytywizmem **B.** z mesjanizmem
C. z egzystencjalizmem i nihilizmem **D.** z epikureizmem i stoicyzmem

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: Horacy łączył radość życia z ideałem spokoju ducha.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 7. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Czym jest katharsis?

- A.** nieuchronnym losem
B. konfliktem dwóch racji
C. oczyszczeniem widza przez przeżycie litości i trwogi
D. pychą bohatera

Odpowiedź: C

Rozwiązanie: Pojęcie z „Poetyki” Arystotelesa.

Błędne odpowiedzi: pozostałe pojęcia mają inne znaczenie.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Wpisz postać mitologiczną, którą opisano.

1. _____ — matka, która pyszniła się dziećmi przed Latoną i straciła je wszystkie
2. _____ — młodzieniec zakochany we własnym odbiciu, zamieniony w kwiat
3. _____ — kobieta, która otworzyła puszkę i wypuściła na świat nieszczęścia

Odpowiedź: 1. Niobe; 2. Narcyz; 3. Pandora

Rozwiązanie: Mity greckie.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Wpisz postać z „Antygony” lub „Iliady”, którą opisano.

1. _____ — władca Teb, który zakazuje pochówku Polinika
2. _____ — córka Edypa, która grzebie brata wbrew zakazowi króla
3. _____ — wódz wyprawy greckiej, który odbiera Achillesowi brankę

Odpowiedź: 1. Kreon; 2. Antygona; 3. Agamemnon

Rozwiązanie: Postaci tragedii i eposu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F). Zakreśl właściwą literę.

1. W tragedii zachowana jest zasada trzech jedności. — **P / F**
2. Hefajstos wykuwa dla Achillesa nową zbroję i tarczę. — **P / F**
3. Orfeusz wyprowadził Eurydykę z Hadesu i żyli długo i szczęśliwie. — **P / F**
4. Horacy pisał głównie tragedie. — **P / F**

Odpowiedź: 1. P; 2. P; 3. F; 4. F

Rozwiązanie: Kultura antyczna.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Przeczytaj fragment. Czym jest „pomnik”, o którym mówi poeta? Jaki motyw wyraża fragment?

*Stawiłem sobie pomnik trwalszy niż ze spiży,
Od królewskich piramid sięgający wyżej;*
Horacy, „Exegi monumentum” (Pieśń III 30), tłum. L. Rydel

Odpowiedź: np. Pomnikiem jest jego poezja; motyw non omnis moriar — nieśmiertelności poety dzięki twórczości.

Rozwiązanie: 1 pkt — odpowiedź na pierwsze pytanie; 1 pkt — odpowiedź na drugie pytanie.

Punktacja:

1. **1 pkt** — odpowiedź na pierwsze pytanie
2. **1 pkt** — odpowiedź na drugie pytanie

Wyjaśnij, na czym polega wina tragiczna Kreona.

Odpowiedź: np. Kreon z pychy (hybris) przedkłada swój rozkaz nad prawa boskie i nie słucha rad; gdy zmienia zdanie, jest za późno — traci syna i żonę.

Rozwiązanie: 1 pkt — trafna interpretacja; 1 pkt — odwołanie do tragedii.

Punktacja:

1. **1 pkt** — trafna interpretacja
2. **1 pkt** — odwołanie do tragedii

Porównaj **Achillesa i Antygone**. Wskaż jedno podobieństwo lub jedną różnicę i odwołaj się do obu utworów.

Odpowiedź: np. Achilles i Antygona to bohaterowie bezkompromisowi: Achilles kieruje się gniewem i honorem, Antygona — prawem boskim i miłością; oboje płacą wysoką cenę, ale Achilles odnajduje litość.

Rozwiązanie: 1 pkt — trafne porównanie; 1 pkt — odwołanie do obu utworów.

Punktacja:

1. **1 pkt** — trafne porównanie
2. **1 pkt** — odwołanie do obu utworów

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (23 pkt)

23–21 pkt: bardzo dobry · 20–18 pkt: dobry · 17–13 pkt: dostateczny · 12–10 pkt: dopuszczający · 9–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.